

Indsendt til Berlingske Tidende den 18-8-2011.

Svar den 24-8-2011: Vi vil ikke bringe indlægget.

Når et skvulp bliver til en flodbølge – historien om børnehaverne og skolekaraktererne

Professor Tage Søndergård Kristensen

Onsdag den 17-8 kom Ugebrevet A4 ud med en historie, der har givet genlyd i medierne. Både de skrevne og de elektroniske. Hovedbudskabet var, at dit barns karakter i folkeskolens niende klasse afhænger af kvaliteten i den børnehave, børnene gik i som små for ti år siden.

Når man læser rapporten, viser det sig, at der slet ikke er nogen historie, men det forhindrede ikke samtlige eksperter i at bevæge sig helt op i det røde felt. Professor Niels Egelund, der er formand for regeringens Task Force om Fremtidens Dagtilbud kalder undersøgelsen ”ny og fuldstændig epokegørende”. Han mener, at vi har overset dagtilbuddenes betydning. ”Det er alle, som har svigtet, alle er skyldige,” udtaler han. Formanden for Forældreorganisationen Fola udtaler: ”Det her kan på sigt betyde noget for vores nation”, og Mads Eriksen fra Dansk Industri samtykker: ”Det konkurrencepres, vi står i lige nu, gør, at vi er nødt til at justere alle steder i systemet for at få så meget muligt ud af vores talentmasse – og det er børnehaverne selvfølgelig også en del af”. Fra LO udtaler LO-sekretær Ejner Holst, at det er ”tyre-tosset, at vi ikke har sørget for at nurse om børnene”. Og endelig udtaler Jane Findahl (SF) fra Kommunernes Landsforening, at ”vi længe har været klar over det her, for vi har jo kunnet se det”.

Alle disse fremtrædende og udmærkede mennesker har én afgørende ting til fælles, nemlig at de ikke har læst den undersøgelse, de udtaler sig om. Og det har journalisterne på A4 efter alt at dømme heller ikke. For så havde historien aldrig været bragt.

Undersøgelsen er gennemført af SFI og AKF i samarbejde med et hollandsk institut. Den grundlæggende forskningsidé er god nok: Man ville undersøge, om der er nogen sammenhæng mellem kvaliteten i børneinstitutionen og de karakterer, som børnene får senere i livet, nemlig efter 9. klasse. Kvalitet i institutionen blev målt ved hjælp af fem faktorer: 1. Antal pædagoger og pædagogmedhjælpere per barn. 2. Andelen af mandlige pædagoger/medhjælpere. 3. Andelen af uddannede pædagoger. 4. Andelen af pædagoger/medhjælpere med anden etnisk baggrund. 5. Stabiliteten i personalestaben. Gennem kobling af registre blev disse forhold kædet sammen med skolekaraktererne for de samme børn. Den slags undersøgelser er vi stort set alene om at kunne gennemføre i verden, så hatten af for dette forsøg.

Men så kommer vi til resultaterne. Kun to af de fem faktorer havde en statistisk ”sikker” sammenhæng med karaktererne, nemlig andelen af mandlige pædagoger og andelen af uddannede pædagoger. Når man overhovedet kunne kalde sammenhængen for ”sikker”, skyldes det, at materialet er enormt stort. Så skal der nemlig ikke ret meget til, for at en sammenhæng er ”sikker”. Men den helt afgørende pointe er, at disse faktorer kun kan forklare forskelle, der er så små, at der skal en meget stærk lup til at se dem. For eksempel svarer en fordobling af mandlige pædagoger til en forskel på ca. 0,03 på karakterskalaen. Altså en forskel på en gennemsnitlig karakter på 7,00 og

7,03. Altså ingenting. At øge andelen af uddannede pædagoger ville give en endnu mindre effekt. Altså igen ingenting.

Det er tankevækkende at sammenligne disse "effekter" med de karakterforskelle, der skyldes andre faktorer. For eksempel viste en ny undersøgelse fra evalueringsinstituttet KREVI, at danske børn født af mødre fra USA havde et gennemsnit på 7,2, mens børn af mødre fra Somalia havde et gennemsnit på 3,7. En forskel på 3,5 point. Ser vi på mødrenes uddannelse, så fandt man en forskel på 3,9 point mellem højt og lavt uddannede. Disse forskelle er altså mellem 100 og 200 gange så store som dem, der kan henføres til børnehavernes "kvalitet"!

Faktisk viste "børnehaveundersøgelsen", at forhold som børnenes køn, forældrenes etniske herkomst og forældrenes uddannelse har langt større betydning end børnehavernes "kvalitet", men det er der åbenbart ingen, der har haft interesse i at fortælle offentligheden.

Hvad i himlens navn er det, der foregår? Hvorfor har forskerne interesse i at markedsføre en historie, som viser sig at være et totalt flop? Hvorfor er der ingen, der har læst rapporten - hverken journalister eller "eksperter"? Denne historie er ingen enlig svale, men nærmest typisk. I medierne er en pressemeddelelse nok til at skrive en historie, og når først den er bragt, så bliver den citeret af alle de andre. Det er ganske vist...

Rapporten kan findes her:

http://www.akf.dk/udgivelser/container/2011/udgivelse_1098/

Den er på engelsk.